

Brusel 9. července 2026
(OR. en)

11631/26

LIMITE

COPS 426	EUMC 288
ANTICI 189	INDEF 140
POLMIL 297	HYBRID 90
COEST 550	ESPACE 122
COASI 142	CLIMA 389
CONUN 125	ENV 920
MAMA 185	CT 89
MOG 161	COTER 105
COTRA 61	CIVCOM 183
ELARG 151	RELEX 974
COWEB 100	JAI 959
COAFR 224	COMPET 933
COLAC 100	CFSP/PESC 1112
CONOP 45	CSDP/PSDC 481

POZNÁMKA

Odesílatel:	Výbor stálých zástupců (část II)
Příjemce:	Rada
Předmět:	Obecná shoda – Hrozby a výzvy, jimž čelíme: posouzení strategického prostředí EU

Svět, s nímž jsme konfrontováni

Evropská unie čelí nejistému geostrategickému kontextu způsobenému trvalými a souběžnými hrozbami na několika frontách. Společné chápání těchto hrozeb založené na 360stupňovém přístupu je nezbytné k zajištění toho, aby EU byla vybavena a připravena se přizpůsobit tak, aby mohla účinně chránit své občany, prosazovat své zájmy, posilovat svou strategickou autonomii a snižovat závislost, jakož i prosazovat hodnoty, na nichž byla založena: úctu k lidské důstojnosti, svobodu, demokracii, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv.

Naše strategické prostředí prochází hlubokou strukturální transformací, v rámci níž evropskou bezpečnost, stabilitu a prosperitu přímo ohrožují různé revizionistické mocnosti a stále asertivnější aktéři. Rusko svou nevyprovokovanou agresí vůči mírumilovnému sousedovi – Ukrajině – otrásl bezpečnostní architekturou Evropy po skončení studené války. Představuje nejbezprostřednější a nejpřímější hrozbu pro evropskou bezpečnost, přičemž Čína je klíčovým faktorem umožňujícím jeho agresi vůči Ukrajině a spolupráci s aktéry, jako je Bělorusko, Írán a Korejská lidově demokratická republika (KLDR). Výsledek války Ruska proti Ukrajině bude mít hluboký dopad na evropskou bezpečnostní architekturu. Základním kamenem spravedlivého a trvalého míru je nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic. Nezávislá, bezpečná, prosperující a stabilní Ukrajina je strategickou prioritou evropské bezpečnosti.

Mezinárodní řád založený na pravidlech a mnohostranný systém založený na mezinárodním právu, Chartě OSN a jejích zásadách, včetně respektování svrchovanosti a územní celistvosti států, zdržení se hrozby silou nebo použití síly, jakož i dodržování všeobecných lidských práv, mají i nadále zásadní význam pro Evropu a pro mezinárodní společenství jako celek. To vše je však pod stále větším tlakem. Dochází k výraznému posunu od pravidel k mocenské dynamice a k zrychlenému odklonu od mezinárodní spolupráce v oblasti nových technologií, změny klimatu a obchodu. Zvýšené námořní, kybernetické a hybridní hrozby ještě více prohlubují výzvy pro evropskou bezpečnost.

Jádrem této transformace je **odhodlání některých mocností**, zejména Ruska a Číny, **nastolit regionální nadvládu a přetvořit světový řád** v souladu s jejich zájmy, a podpořit tak návrat k logice sfér vlivu. Toto úsilí je soustavné a systémové a je podpořeno dlouhodobými investicemi do vojenských schopností, snahami o technologickou převahu a využíváním ekonomického vlivu. Tito aktéři využívají hluboké a často asymetrické vzájemné závislosti k nátlaku na domnělé protivníky. Rychlost, rozsah a účinnost těchto hrozeb se zvyšuje začleňováním umělé inteligence a automatizovaných systémů do vojenských, hospodářských a politických rozhodovacích procesů, zatímco stále častější využívání hybridních činností se snaží zneužít naše zranitelná místa, přičemž se stírají rozdíly mezi mírem a válkou.

Spojené státy, které jsou naším nejdůležitějším strategickým partnerem, zároveň **přehodnocují své priority** a postoje ve všech oblastech. Přezkoumáván je zejména dlouhodobý příspěvek USA k obraně Evropy, přičemž se očekává, že Evropané převezmou větší odpovědnost za svou vlastní bezpečnost. Pro EU to má závažné důsledky vzhledem k tomu, že transatlantické vazby mají již po celá desetiletí pro naši bezpečnost, stabilitu a prosperitu stěžejní význam. **Transatlantické vztahy a spolupráce mezi EU a NATO jsou pro naši celkovou bezpečnost i nadále klíčové.**

V našem blízkém sousedství čelí EU další scéně aktivního konfliktu na **Blízkém východě**, jenž má okamžité a dalekosáhlé důsledky v bezpečnostní, hospodářské a humanitární oblasti. Zejména nedávná válka v Perském zálivu a přetrvávající napětí v regionu, mimo jiné pokud jde o Izrael a Palestinu a Libanon, jsou důraznou připomínkou vícerozměrné hrozby, kterou představuje regionální eskalace pro bezpečnost, hospodářskou odolnost a širší strategické zájmy EU. Nestabilita na Blízkém východě je vzájemně provázána s negativní a úzkou spoluprací Ruska s Íránem.

Toto vyvíjející se geopolitické prostředí vyžaduje rozhodná opatření a hlubší partnerství na obranu našich zájmů a prosazování strategických priorit EU – zvýšení obranné připravenosti a podporu globální stability, zejména v jejím sousedství, zajištění její prosperity a odolnosti a ochranu jejích základních hodnot a demokratického politického modelu. EU má při tom příležitost utvářet mezinárodní řád budoucnosti založený na pravidlech a sloužit jako opora pro globální partnery, kteří sdílejí náš zájem o univerzální normy a zásady, mezinárodní právo a multilateralismus.

K dosažení všech těchto cílů má EU významný politický a hospodářský vliv, jakož i účinné obranné nástroje. Musíme však učinit více a **přetavit naše stávající přednosti v sílu.**

Naše strategické prostředí: zesílená strategická konkurence, zpochybňování a roztržštěnost

Rusko je pro evropský kontinent nejbezprostřednější, nejzávažnější, nejpřímější a nejdélouhodobější bezpečnostní hrozbou. Snaží se prolomit evropský a světový bezpečnostní řád a podporovat model řízení založený na sférách vlivu, jehož prostřednictvím se snaží opětovně potvrdit převahu nad svými sousedy. Přestože Rusko nedosáhlo svých vojenských a strategických cílů, nadále ignoruje diplomatické úsilí o ukončení jeho válečné agrese a dosažení spravedlivého a udržitelného míru na kontinentu, přičemž se snaží obnovit své síly a vojenské schopnosti, jakož i svou mezinárodní reputaci jako globální mocnost. Posilování vojenské přítomnosti Ruska na hranicích Evropy, rostoucí militarizace společnosti a přechod na válečnou ekonomiku s konkrétními ambicemi v klíčových strategických průmyslových a technologických oblastech, jako je vesmír a jaderná energie, představuje pro evropskou bezpečnost dlouhodobou hrozbu.

Rusko zároveň zintenzívnilo svoju hybridnú kampaň proti EÚ a jejím členským štátom, vrátane narušování kritické infrastruktúry, špiónáže, kybernetických útoků, zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, družicového rušení, účelového využívání migrace, jakož i vměšování do voleb a fyzických sabotáží a dalších forem nepřátelského vměšování. Jeho cílem je oslabit evropskou jednotu a demokracii, vyvolat strach a polarizaci ve společnosti a, co je zásadní, odradit od další podpory Ukrajiny. Rusko zavádí v širším evropském sousedství, od západního Balkánu přes Černé moře a jižní Kavkaz až po Střední Asii, širokou škálu hybridních nástrojů, které mají přímý vliv na klíčové politické a bezpečnostní zájmy EÚ. K financování své válečné mašinérie využívá Rusko síť plavidel stínové flotily pro vývoz ropy, přičemž se vyhýbá sankcím, čímž zároveň vytváří námořní, environmentální a právní rizika a rizika v oblasti prosazování práva.

Čína se připravuje na to, že zvítězí v systémové konkurenci, přičemž kombinuje průmyslové měřítko, technologické ambice a globální dosah a zároveň využívá nestabilitu. Vzhledem k asymetrickým výhodám Číny vůči EÚ, sahajícím od obchodních nerovnováh přes kritické suroviny až po technologický pokrok v některých oblastech, spojeným s její ochotou využívat tyto výhody jako páku proti EÚ a dalším zemím při uskutečňování své ambice stát se vedoucí světovou velmocí je Čína zásadní dlouhodobou strategickou výzvou. Podpora agrese Ruska vůči Ukrajině ze strany Číny je pro Moskvu klíčovým faktorem. Čína se bude i nadále snažit zvyšovat svůj vliv v Evropě.

Tento vývoj ve spojení se zásadně změněným prostředím hrozeb a zvýšenou spoluprací mezi strategickými soupeři, kteří jednají koordinovaněji, sdílejí schopnosti a učí se z probíhajících šířících se konfliktů, staví EU a její členské státy do situace, kdy musí naléhavě posílit vlastní schopnosti v oblasti obranné připravenosti, bezpečnosti a odstrašování. Silnější a schopnější EU v oblasti bezpečnosti a obrany pozitivně přispěje ke globální a transatlantické bezpečnosti a bude doplňovat NATO, které pro státy patřící mezi jeho členy zůstává základním kamenem jejich kolektivní obrany.

Pro orientaci EU v tomto novém strategickém prostředí je stále důležitější posílená spolupráce s podobně smýšlejícími i dalšími partnery v oblasti bezpečnosti a obrany.

V této souvislosti přináší vývoj klíčové geopolitické dynamiky pro EU nová zásadní strategická dilemata. **Rostoucí** čínské ambice a asertivita v kombinaci se **strategickou konkurencí**, která v současné době určuje vztahy mezi USA a Čínou, budou mít stále větší dopad na bezpečnost, konkurenceschopnost a hospodářskou bezpečnost a odolnost EU. **Prohlubující se strategické partnerství mezi Čínou a Ruskem**, a to i pokud jde o vojenskou spolupráci, bude rovněž dále posilovat propojení strategických oblastí od Evropy až po indicko-tichomořský region a bude spojovat a zesilovat bezpečnostní hrozby. **Mnohostranný systém je zároveň pod nebývalým tlakem**, neboť hlavní mocnosti na celém světě stále více upřednostňují hospodářskou soutěž a nátlak před spoluprací a omezují své závazky a příspěvky vůči mnohostranným institucím a pravidlům. Očividné porušování mezinárodního práva, nerespektování základních zásad Charty OSN a vážné zpochybňování univerzálních norem představují zásadní hrozbu pro světový řád, který byl budován během posledních osmdesáti let. Patří sem řešení naléhavých globálních výzev, jako je změna klimatu, regulace používání umělé inteligence a předcházení rozsáhlému porušování mezinárodního práva, včetně mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. Škrty ve financování úsilí v humanitární oblasti a v oblasti spolupráce po celém světě ohrožují celé země a miliony životů.

V této souvislosti se EU ocitá v prostředí dlouhodobé vícerozměrné krize, v němž hlavní výzvou již není zvládání jednotlivých hrozeb, ale zvládání kumulativních a vzájemně se ovlivňujících otřesů napříč oblastmi a regiony. Mezinárodní vztahy se stále více vyznačují strategickým, politickým a hospodářským soupeřením, konfrontací a v konečném důsledku konflikty. **Výzvy pro bezpečnost EU jsou nyní i geoeconomické**, včetně zneužívání obchodních a dodavatelských řetězců a přístupu k energii a dalším zdrojům jako zbraně. Strategické a často asymetrické závislosti a kritické body v oblasti zásobování a dodávek vyžadují, aby EU považovala hospodářskou a technologickou konkurenceschopnost rovněž za klíčový faktor naší bezpečnosti. Stejně jako se propojují vnitřní a vnější hrozby, prolínají se i geopolitické a geoeconomické hrozby, což si žádá integrované přístupy. Pro ochranu našich hodnot a zájmů je proto třeba snížit zranitelnost ve všech strategických odvětvích, která mají zásadní význam pro odolnost našich společností.

Ukrajina prokázala mimořádnou odolnost vůči ruské agresi, podařilo se jí změnit dynamiku na bojišti ve svůj prospěch a ukázala se být zajišťovatelem bezpečnosti i za svými hranicemi, disponujícím nevyužitým potenciálem v oblasti obranného průmyslu. EU dospěla při podpoře Ukrajiny a vyvíjení dalšího tlaku na Rusko k jednotě a odhodlání.

Válečná agrese Ruska vůči Ukrajině a rostoucí geopolitické výzvy ještě více zesílily a zdůraznily **geostrategický význam rozšíření** jako významného příspěvku k evropskému míru, bezpečnosti, stabilitě a prosperitě, přičemž na kandidátské země se také stále více pohlíží jako na přispěvatele k bezpečnosti. Přiblížení kandidátských zemí k EU prostřednictvím procesu přistoupení založeného na výsledcích a důvěryhodných reformách snižuje jejich politickou a hospodářskou závislost a přispívá k dosažení společných cílů.

Západní Balkán je, stejně jako Moldavsko a Ukrajina, nedílnou součástí budoucnosti Evropské unie a má perspektivu členství v EU. Klíčovými prvky partnerství mezi EU a západním Balkánem, jakož i inkluzivní regionální spolupráce, usmíření a dobrých sousedských vztahů jsou i nadále posílení sbližování zahraniční politiky, prohloubení spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany a budování odolnosti vůči společným výzvám, jako jsou hybridní hrozby a další druhy hrozeb, které pocházejí i z tohoto regionu a mají pod vlivem regionálních a vnějších aktérů dopad na EU.

V našem **východním sousedství** provádí Rusko hybridní činnosti proti několika klíčovým partnerům, včetně Moldavské republiky a Arménie. Rusko nastavuje autoritářské směřování Běloruska jako normu pro další země, které se dostávají do sféry ruského vlivu. Vážnou bezpečnostní výzvou jsou pro EU i nadále vnitrostátní represe v **Bělorusku**, jeho aktivní vojenská podpora agrese Ruska vůči Ukrajině, zejména umožnění Rusku a jeho ozbrojeným silám využívat jeho území, mimo jiné k rozmístění taktických jaderných zbraní, jakož i hybridní operace na vnějších hranicích EU, včetně hospodářských a jiných destabilizujících činností vůči EU a jejím členským státům.

Stabilita a bezpečnost v širším **černomořském regionu** mají pro EU strategický význam. Tento region je vážně zasažen agresí Ruska vůči Ukrajině, o čemž svědčí opakující se incidenty s drony na území členských států EU, které mají dalekosáhlé důsledky z hlediska bezpečnosti, odolnosti, svobody plavby a hospodářského rozvoje, kritické infrastruktury a konektivity.

Východní Středomoří je pro bezpečnost a stabilitu EU i nadále regionem strategického významu, přinášejícím významné příležitosti i závažné výzvy. EU by při obraně svých zájmů a zájmů svých členských států měla partnery v regionu motivovat k tomu, aby se zapojovali do rámců spolupráce a partnerství, a to plně v souladu s mezinárodním právem a *acquis* EU. Strategickým zájmem EU zůstává rovněž rozvoj vzájemně prospěšného vztahu s **Tureckem** v rámci postupného, proporcionálního a vratného procesu, v souladu se závěry Evropské rady z dubna 2024. Pro dosažení pokroku v různých oblastech spolupráce bude mít zásadní význam konstruktivní zapojení samotného Turecka. V tomto ohledu příkládá EU obzvláštní význam obnovení rozhovorů o urovnání kyperské otázky a pokroku v nich v rámci dalšího posílení spolupráce mezi EU a Tureckem. EU nadále očekává, že se Turecko jednoznačně zaváže k dobrým sousedským vztahům, včetně zřeknutí se jakékoli hrozby použití síly.

Přímým a zásadním zájmem EU je stabilita, bezpečnost a hospodářský růst **oblasti Středozemního moře i širšího jižního sousedství**. Posílení evropsko-středomořského partnerství je pro EU strategickou prioritou a EU chce jeho prostřednictvím posílit hospodářské vazby, politické vztahy a bezpečnostní spolupráci s partnery v jižním Středomoří, a vytvářet tak společné příležitosti a překonávat společné výzvy.

Pro naše **jižní sousedství** představuje rychle se zhoršující situace na Blízkém východě přímou výzvu pro strategické zájmy EU. Masivní civilní a humanitární důsledky konfliktů spolu s hlubokou nedůvěrou a napětím v tomto regionu představují významné riziko a pokud je nebudeme mít pod kontrolou, budou vyvíjet obrovský tlak na kapacity EU v oblasti humanitární pomoci, financí a řízení migrace.

Naše **jižní** sousedství ohrožuje značná nestabilita, od Libye po Jemen a Irák, a situace v Izraeli a Palestině, stabilita v **Sýrii a Libanonu** a řešení následků války s Íránem patří i nadále mezi nejnaléhavější výzvy, jimž EU v současné době čelí. Prvořadá je regionální stabilita a úplné obnovení svobody plavby a bezpečného tranzitu přes Hormuzský průliv, stejně jako vyjednané dlouhodobé řešení všech zbývajících otázek v souladu s mezinárodním právem. Strategickým zájmem EU zůstává podpora dvoustátního řešení a urovnání izraelsko-palestinského konfliktu, které nabídne šanci na bezpečnost a mír pro všechny. **Perský záliv** je pro EU i nadále klíčovým sousedním regionem. Jeho stabilita má zásadní význam pro regionální bezpečnost, hospodářskou diverzifikaci a bezpečnost dodávek. Současný vývoj zdůrazňuje strategický význam Hormuzského průlivu a průlivu Báb al-Mandab jako důležitých námořních tepen pro Evropu. Narušení těchto vodních cest ohrožuje regionální bezpečnost a stabilitu, podkopává svobodu plavby a dodržování mezinárodního práva, ohrožuje potravinové zabezpečení a dodavatelské řetězce a brání volnému toku obchodu, konektivitě, energetické diverzifikaci a hospodářské odolnosti. **Írán** svými jadernými programy a programy balistických raket, vojenskou spoluprací s Ruskem, destabilizujícími činnostmi v regionu a v Evropě a represemi vůči vlastnímu lidu zároveň nadále ohrožuje regionální a mezinárodní bezpečnostní řád.

Na bezpečnostní prostředí EU má stále větší vliv vývoj v **arktické oblasti** a jejím okolí, a to i v souvislosti s posilováním vojenské přítomnosti, hybridními hrozbami, environmentálními a klimatickými výzvami a potřebou odolnosti společnosti. Geopolitické napětí a geoeconomická konkurence v Arktidě vyžadují, aby na ně EU spolu s našimi partnery reagovala.

Afrika je pro EU kontinentem strategického významu se značným potenciálem, který má mladé a stále početnější obyvatelstvo, dynamické ekonomiky a rozmanité přírodní zdroje. Rozvoji tohoto potenciálu však brání nestabilita, hospodářská zranitelnost, konflikty, terorismus a násilný extremismus anebo organizovaná trestná činnost. Zároveň se v Africe zintenzivňuje soupeření mezi středními a velkými mocnostmi o vliv, což podněcuje agresivní strategie vlivu, ať už ve vojenské oblasti nebo v hospodářské, bankovní, mediální a kybernetické oblasti, a stále více převažuje nad koordinovaným dlouhodobým úsilím o stabilizaci a rozvoj. Demografie, vleklé konflikty a nedostatek odolných státních struktur a sociální infrastruktury vytvářejí podmínky příznivé pro vznik krizí, ať již jde o Súdán, oblast Sahelu nebo směrem ke Guinejskému zálivu. Tyto hotspoty se regionálně šíří, postihují komunity, slouží jako bezpečné útočiště pro teroristické a zločinecké sítě a vytvářejí prostor pro nepřátelský zahraniční vliv, například z Ruska. **Oblast Sahelu** má i nadále klíčový význam pro evropskou bezpečnost vzhledem k vzájemně propojeným hrozbám, které ovlivňují naše zájmy – terorismus a jeho šíření do sousedních zemí, sítě organizované trestné činnosti kontrolující trasy obchodu s drogami a lidmi do Evropy, jakož i intenzivnější spolupráce mezi Ruskem a orgány zemí středního Sahelu – s přitěžujícími faktory, jako je nestabilita států, bezpečnostní vakuum a zvýšená přítomnost strategických konkurentů. V **Súdánu** i nadále probíhá největší krize v oblasti vnitřního vysídlování a hladu na světě, což má kritické důsledky na regionální úrovni i mimo ni, a to i pro EU. Využívání zranitelnosti a nestability dále destabilizuje nestabilní státy a jejich ekonomiky a zároveň narušuje ochranu civilního obyvatelstva a lidských práv. Nelegální migrace představuje společnou výzvu, kterou musí EU a Afrika řešit, přičemž obě strany mají zájem na zajištění toho, aby migrace probíhala bezpečným, řízeným a legálním způsobem.

Bezpečnost **indicko-tichomořského regionu** a Evropy je propojena více než kdykoli předtím. Stále asertivnější chování Číny v Jihočínském a Východočínském moři a v Tchajwanském průlivu může mít čím dále větší dopad na evropskou a indicko-tichomořskou bezpečnost, stabilitu a prosperitu. Změna statu quo kolem Tchajwanského průlivu by měla zásadní důsledky pro celosvětovou bezpečnost. Pokud jde o další oblasti **Asie**, vážné znepokojení z hlediska bezpečnosti daného regionu i Evropské unie nadále vzbuzuje Afghánistán v souvislosti s terorismem nebo šířením násilného extremismu, pašováním drog a rostoucími problémy vyplývajícími z nelegální migrace. Někteří aktéři, jako je Korejská lidově demokratická republika (KLDR), nadále ohrožují regionální a mezinárodní mír a bezpečnost prostřednictvím zbraní hromadného ničení a svých jaderných programů a programů balistických střel, ale stále častěji také prostřednictvím zpravodajských operací, kybernetických útoků a dezinformačních kampaní. Rozvoji komplexních panregionálních bezpečnostních opatření nadále brání také přetrvávající starší konflikty.

V neposlední řadě máme s **Latinskou Amerikou a Karibikem** hluboké historické a kulturní vazby a sdílíme i pevné odhodlání prosazovat multilateralismus založený na společných základních zásadách a hodnotách. Socioekonomická nerovnováha v některých zemích Latinské Ameriky a v některých případech i ohrožená politická stabilita nicméně mohou vyvolat nestabilitu a narušení. Ve Střední Americe budou pravděpodobně nadále přetrvávat regionální rozdíly a silné migrační tlaky, což povede k dalším nadnárodním výzvám souvisejícím s organizovanou trestnou činností.

Tyto krize jsou dokladem toho, jak **regionální konflikty vyvolávají systémové celosvětové důsledky**. Současné prostředí charakterizuje kaskádová dynamika. Konflikty narušují toky energie; energetické otřesy vedou k inflaci a hospodářské nestabilitě; ekonomický tlak zesiluje sociální napětí a politickou roztržičnost. Zatímco EU jako zásadový aktér podporující multilateralismus a preventivní diplomacii na tyto výzvy reaguje budováním partnerství, která pomáhají zajistit naši bezpečnost, aktéři na střední úrovni na celém světě stále častěji uplatňují hedgingové přístupy, které jsou motivovány obavami ohledně energetiky, potravinového zabezpečení a soběstačnosti, a jsou méně nakloněni tomu, aby se sladili s našimi perspektivami.

Vznikající a nadnárodní hrozby a výzvy

EU se ve svém širším strategickém prostředí potýká s nebezpečnou kombinací ozbrojené agrese, nezákonné anexe, nestabilních států, revizionistických mocností a autoritářských režimů. Tyto typy prostředí jsou živnou půdou pro **četné nadnárodní hrozby pro evropskou bezpečnost**, od terorismu, násilného extremismu a organizované trestné činnosti až po hybridní konflikty, kybernetické útoky, účelové využívání nelegální migrace, šíření zbraní a postupné oslabování architektury kontroly zbraní. Finanční nestabilita a extrémní sociální a hospodářské rozdíly tuto dynamiku pohánějí a mohou mít na naši bezpečnost rostoucí vliv. Soupeření o vliv se stalo hlavní hnací silou nejistoty, nestability a hospodářské volatility v našem sousedství.

Problém **nelegální migrace**, včetně odstraňování jejích základních příčin, je nutné řešit s cílem bojovat proti zločineckým převaděčským sítím a účelovému využívání ze strany aktérů hrozeb. Toho je třeba dosáhnout rovněž prostřednictvím silných partnerství se třetími zeměmi v oblasti předcházení nelegálním odchodům, ale také využíváním příležitostí legální migrace bezpečným a řízeným způsobem v souladu s vnitrostátními pravomocemi členských států.

Závažnou hrozbou jak pro evropské občany, podniky a instituce, tak pro evropskou ekonomiku jsou i nadále nadnárodní sítě **organizované trestné činnosti**. Tato hrozba je také čím dál více destabilizující, což urychluje umělá inteligence (AI) a další nové technologie, a je čím dál propojenější, přičemž zločinecké skupiny působí napříč regiony a kontinenty. Obchodování s drogami, palnými zbraněmi, praní peněz, kyberkriminalita a převaděčství migrantů představují společnou hrozbu pro EU, západní Balkán, Latinskou Ameriku a Karibik a stále více i pro západní Afriku. Strategické prostředí bude jako nadřazená oblast hospodářské soutěže a rozhodující faktor i nadále utvářet **soupeření o dominantní postavení v technologiích**, obzvláště v oblasti umělé inteligence. Aktéři, jimž se podaří dosáhnout vedoucího postavení v AI, budou schopni integrovat rozhodování, vojenské systémy, manipulaci s informacemi a hospodářskou sílu způsoby, který vytváří strukturální výhody. Tato dynamika zvyšuje pravděpodobnost koncentrovanějšího rozdělení moci na světě.

Státní i nestátní subjekty, které využívají **hybridní** taktiky, kybernetické útoky, drony a další způsoby narušení vzdušného prostoru, dezinformační kampaně, zasahování do voleb a politických procesů, ekonomický nátlak a účelové využívání nelegálních migračních toků, jakož i špionáž, a to i mezi partnery, přispívají ke snižování prahu konfliktu, což představuje přímé a citlivé hrozby pro naši bezpečnost a demokratickou integritu, a zároveň umožňují vznik dilemat, pokud jde o popírání a přisuzování odpovědnosti.

Zintenzivňují se útoky v oblasti **zahraniční manipulace s informacemi a vměšování**, a to jak z hlediska frekvence, tak z hlediska jejich sofistikovanosti. Pro aktéry, jako je Rusko a další, představují zahraniční manipulace s informacemi a vměšování součástí širšího souboru nástrojů politického válčení. Identifikují nedostatky a zranitelná místa v našich otevřených společnostech a prohlubují rozpory, vytvářejí nestabilitu a usilují o ochromení rozhodování. Aktéři hrozeb často kombinují zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování s jinými hybridními akcemi a působí prostřednictvím koordinovaných a dlouhodobých kampaní. Tyto hrozby nejen oslabují demokratické procesy a důvěru veřejnosti, ale představují také významné výzvy pro naši bezpečnost a integritu informací.

Vzhledem k tomu, že bojišť a válečných zón v našem sousedství exponenciálně přibývá, a to od Ukrajiny až po Írán, dochází k dramatickému vývoji válečných technologií a průmyslových odvětví, což odhaluje nové **kritické nedostatky a zranitelnost** Evropanů, a to i pokud jde o municí, protivzdušnou obranu a drony.

S tím, jak velké jaderné mocnosti rozšiřují svůj arzenál, budou pokračovat ve vývoji a testování nových zbraňových systémů a budou se distancovat od stávajících mechanismů kontroly zbraní, se pravděpodobně zintenzivní **šíření zbraní hromadného ničení** a jejich nosičů. Jaderný a balistický program KLDŘ nadále vzbuzuje rostoucí obavy. Íránský jaderný program zůstává bez mezinárodního dohledu a představuje trvalý zdroj nestability a konfliktu v regionu. Rusko i Čína rozšiřují svůj jaderný arzenál a vyvíjejí nové zbraňové systémy. Ruské vedení v souvislosti se svou invazí na Ukrajině použilo vyhrožování jadernými zbraněmi. Regionální mocnosti mají rovněž přístup k sofistikovaným konvenčním zbraním, od systémů znemožnění vstupu a odříznutí oblasti až po balistické rakety a střely s plochou dráhou letu. Tyto trendy umocňuje narušení architektury kontroly zbraní v Evropě, od Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě až po Smlouvu o likvidaci jaderných raket středního doletu a Smlouvu o otevřeném nebi. Tato normativní mezera má přímý dopad na bezpečnost EU. Dodržování celosvětového zákazu chemických zbraní je společnou globální odpovědností.

Zároveň je stále více zpochybňován svobodný a bezpečný přístup ke **globálním strategickým oblastem**. V době rostoucí závislosti na digitálních technologiích se stal kyberprostor polem pro strategickou soutěž. Ve stále větší míře čelíme sofistikovanějším kybernetickým útokům. Je nezbytné zachovat otevřený, svobodný, stabilní a bezpečný kyberprostor.

Pro bezpečnost a obranu je nesmírně důležitá **kosmická oblast**. Je klíčová pro pozorovací, monitorovací, navigační a komunikační schopnosti, ale jedná se o oblast, v níž dochází k soutěži mnoha stran, která zahrnuje čím dál více nezodpovědné chování strategických konkurentů a časté hrozby pro orbitální i pozemní kosmickou infrastrukturu, přičemž významní a nově se objevující aktéři zásadní mírou rozšiřují svou přítomnost a připravují se na vedení vojenských operací ve vesmíru.

Pro bezpečnost EU, její hospodářský rozvoj, volný obchod, dopravu a energetickou bezpečnost má rozhodující význam **námořní bezpečnost** na celém světě. EU se zavázala respektovat právní řád stanovený úmluvou UNCLOS, uznává její ústřední význam a očekává, že všechny státy budou dodržovat základní zásady a pravidla mořského práva. EU čelí rychle se zintenzivňující škále námořních hrozeb, od tradičních hrozeb, jako je pirátství, obchodování s lidmi a ozbrojené loupeže na moři, až po státy řízený nátlak a hybridní útoky na kritickou infrastrukturu, a to i v evropských vodách. Nově vznikající technologie, jako je umělá inteligence využívaná v podvodních plavidlech bez posádky, sice nabízejí mnoho příležitostí, ale zároveň přinášejí zvláštní zranitelnost v námořní oblasti, kterou je třeba řešit. Námořní oblasti, kritické námořní komunikační trasy a několik námořních kritických bodů, jakož i mořské dno jsou na celém světě stále více předmětem sporů. Je zpochybňována rovněž bezpečnost EU ve **vzduchu** prostřednictvím stále agresivnějších leteckých pozic, přičemž narůstá uplatňování taktik, které zahrnují znemožnění vstupu a odříznutí oblasti.

Závažný dopad na naše bezpečnostní prostředí bude mít v příštích desetiletích také **změna klimatu, zhoršování životního prostředí a přírodní katastrofy**, jež jsou prokazatelně hnací silou nestability a konfliktů na celém světě a představují proto hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost. Konkrétním příkladem v tomto ohledu je soutěž o přírodní zdroje, jako je zemědělská půda a voda, a využívání energetických zdrojů pro politické účely. Dekarbonizace našich ekonomik účinněji využívajících zdroje a oběhové hospodářství přináší specifické bezpečnostní problémy, včetně přístupu ke kritickým surovinám, řízení hodnotového řetězce a udržitelnosti, jakož i ekonomických a politických změn způsobených přechodem od fosilních paliv. Značný tlak na společnosti a ekonomiky mohou rovněž vyvíjet **globální zdravotní krize**, které mají dalekosáhlé geopolitické důsledky.

V kontextu těchto nadnárodních výzev představuje **zrychlující se oslabování dodržování mezinárodního práva a rostoucí hrozby vůči globálním a multilaterálním institucím mezinárodní spolupráce**, na jejichž utváření a vývoji jsme se v uplynulých desetiletích podíleli, pro nás i naše partnery stále naléhavější průřezovou a systémovou výzvu, jelikož podkopává globální kolektivní schopnost překonávat tyto výzvy – a využívat těchto příležitostí –, které lze řešit pouze nebo nejúčinněji společně.
